

LT

LT

LT

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 16.7.2009
SEK(2009) 980 galutinis

KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS

pridedamas prie

peržiūrėtos Direktyvos 2004/67 dėl dujų tiekimo saugumo priemonių

POVEIKIO VERTINIMO santrauka

{COM(2009) 363 galutinis }

{SEC(2009) 979 galutinis }

KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS

pridedamas prie

peržiūrėtos Direktyvos 2004/67 dėl dujų tiekimo saugumo priemonių

POVEIKIO VERTINIMO santrauka

{COM(2009) 363 galutinis }

{SEC(2009) 979 galutinis }

1. PROBLEMOS APIBRĖŽIMAS

Antroje strateginėje energetikos apžvalgoje Komisija išdėstė ES energijos tiekimo saugumo koncepciją, taip pat pateikė penkių **punktų ES energijos tiekimo užtikrinimo ir solidarumo veiksmų planą**¹. Šią koncepciją ir veiksmų planą tvirtai parėmė Taryba, Parlamentas ir Europos Vadovų Taryba², taip pat suinteresuotosios šalys³. Šis poveikio vertinimas susijęs su vienu veiksmų plano punktu – labiau reglamentuoti krizių prevenciją ir reagavimo į krizę priemonės dujų sektoriuje, visų pirma peržiūrėti **Direktyvą 2004/67** dėl dujų tiekimo saugumo priemonių.

Pagrindinė direktyvos mintis (kaip ir ankstesnių bei paskesnių dujų vidaus rinkos direktyvų) – dujų vidaus rinka turėtų veikti tinkamai, pakankamai lanksčiai ir turėti pakankamai infrastruktūros, kad galėtų kompensuoti dujų tiekimo trūkumą daugeliu tiekimo sutrikimo atvejų. Be to, 2004 metų direktyvoje nustatyta su vidaus rinka suderinama ekstremaliųjų situacijų valdymo priemonių sistema, taikoma tais atvejais, kai rinka nebesugeba pati kompensuoti dujų trūkumo sutrikus tiekimui. Šie labiausiai akcentuojami dalykai – rinkos veikimas ir prireikus taikomos ekstremaliųjų situacijų valdymo priemonės – yra Europos dujų tiekimo saugumo politikos pagrindas.

Pastaraisiais metais Europos padėtis dujų tiekimo saugumo srityje labai pasikeitė. Didėjant priklausomybei nuo importo, didėja ir rizika, susijusi su dujų tiekimu ir tranzitu. Dėl 2009 m. sausio mėn. įvykusios Rusijos ir Ukrainos dujų krizės buvo nepaprastai sutrikdytas dujų tiekimas Europai – tai buvo pirmas tokio masto dujų tiekimo sutrikimas. Dvi savaites į Europą buvo importuojama 30 % mažiau dujų. Toks dujų tiekimo sutrikimas dabar yra iš tikrųjų įmanomas. Padėtis Europoje taip pat keitėsi. Atsižvelgiant į tai, kad didėja dujų transportavimo dideliais atstumais svarba ir kuriama dujų vidaus rinka, dideli Europos regionai iš karto pajunta dujų tiekimo krizės padarinius, tačiau dujų vidaus rinkoje atsiranda vis veiksmingesnių priemonių dujų tiekimo sutrikimo problemai spręsti. Kadangi ši problema tampa vis aktualesnė Europai, būtina parengti tinkamą ES lygmens tiekimo saugumo užtikrinimo reguliavimo sistemą.

Iškyla du pagrindiniai klausimai. Ar dujų vidaus rinkos lankstumas didėja pakankamai, kad ji galėtų kompensuoti dujų trūkumą tokiais jų tiekimo sutrikimo atvejais kaip 2009 m. sausio mėn. įvykusi krizė? Ar reikia atnaujinti standartus, ar reikia kokių nors kitų paskatų? Antrasis klausimas – ekstremaliųjų situacijų valdymo priemonių, kurios šiuo metu taikomos nacionaliniu, regioniniu ir ES lygmenimis, veiksmingumas, jų poveikis dujų vidaus rinkos pajėgumui kompensuoti dujų trūkumą jų tiekimo sutrikimo atvejais ir poveikis solidarumui. Ar reikia tobulinti organizacinę tvarką?

2009 m. sausio mėn. įvykusi dujų krizė aiškiai parodė, kokią poveikį Europai šiandien daro dujų tiekimo sutrikimai ir kaip į juos reaguojama. Kai Europai vėl buvo pradėtos

¹ COM (2008) 781, „Antroji strateginė energetikos apžvalga: ES energijos tiekimo užtikrinimo ir solidarumo veiksmų planas“.

² 2009 m. vasario 2 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl antrosios strateginės energetikos politikos apžvalgos (2008/2239(INI)); 2009 m. vasario 19 d. Energetikos tarybos išvados (6692/09); 2009 m. kovo 19 d. Europos Vadovų Taryba, ES Tarybai pirmininkaujančios valstybės išvados.

³ Žr. viešųjų konsultacijų ataskaitą 5 priede.

tiekti dujas iš Rusijos per Ukrainą, Europa jau buvo įgyvendinusi priemones, kurios padėjo užtikrinti, kad didžioji dalis dujų poreikio būtų patenkinta. Be to, krizė parodė, kad, siekiant išvengti atvejų, kai dujų tiekimo sutrikimai pasiekia krizės mastą, visoje Europoje vis dar būtina investuoti į infrastruktūrą (pvz., laikymo infrastruktūrą, dujų transportavimą priešinga kryptimi, kelis naujus jungiamuosius vamzdynus) ir didinti rinkos integraciją, kad būtų padidintas tiekimo saugumas. Iškilę ir valstybių narių ekstremaliųjų situacijų valdymo priemonių suderinamumo su vidaus rinka klausimas. Taigi krizė išryškino minėtuosius du klausimus.

Problemų kelia ne tik pavojus, jog bus per mažai investuojama į infrastruktūrą ir dujų išteklius, skirtus tiekimo sutrikimams šalinti ir krizių prevencijai. Panašu, kad taip pat esama reguliavimo ir įgyvendinimo problemų. Dabartinėmis sąlygomis 2004 metų direktyvoje vartojamos sąvokos tiekimo saugumo standartams apibūdinti ir ekstremaliųjų situacijų valdymui planuoti nėra pakankamai tikslios ir veiksmingos. Be to, kaip nurodyta Komisijos parengtoje Direktyvos 2004/67 įgyvendinimo ataskaitoje⁴, direktyvą ES šalys įgyvendino nevienodai.

Daugiausia žalos dėl neveiksmingų Europos dujų tiekimo saugumo priemonių patiria **Europos piliečiai**, naudojantys dujas maisto gamybai ir šildymui (tiesiogiai arba per centralizuoto šildymo sistemą), be to, daugelis jų naudoja deginant dujas pagamintą elektros energiją; žalos patiria ir **pramonė** (pavyzdžiui, elektros energijos sektorius, cheminių medžiagų ir trašų gamintojai). Žinoma, tiekimo saugumo užtikrinimo sąnaudos bus įskaičiuotos į tarifus, tačiau tiekimo sutrikimo poveikis būtų gerokai didesnis. Jeigu Europoje ir toliau būtų taikomos netinkamos dujų tiekimo saugumo užtikrinimo priemonės, gerokai padidėtų nedarbas. Be to, būtų daromas didelis poveikis **aplinkai, klimatui ir darniam vystymuisi**. Kai dujų tiekimo saugumas nėra užtikrinamas, atsiranda atsarginio kuro problema: dažnai deginant tokį kurą išsiskiria daugiau anglies dioksido. Dėl neužtikrinto tiekimo saugumo galėtų atsirasti kliūčių įgyvendinti planus panaudoti dujas kuriant itin efektyvią mažo anglies dioksido kiekio energetikos sistemą, visų pirma tol, kol atsinaujinantys energijos išteklių taps konkurencingi.

2. SUBSIDIARUMO ANALIZĖ

Tai, kad energijos tiekimo saugumas įtrauktas į Lisabonos sutarties straipsnį dėl energetikos, ir tai, kad pritarta Antrajai strateginei energetikos apžvalgai, rodo, kad ES, atsižvelgdama į didėjančią energijos vidaus rinkos vaidmenį, gali imtis veiksmų šioje srityje.

Priėmus 3-ąją energijos vidaus rinkos paketą, rinka sustiprės. Kai nacionalinės rinkos bus integruotos, tiekimo saugumo nebebus galima laikyti išskirtinai nacionaline problema. Todėl susijusių ES teisės aktų teisinis pagrindas nebeturėtų būti atsietas nuo ES sutartyje nustatytų vidaus rinkos taisyklių. Visi pasiūlymai turėtų būti grindžiami 95 straipsniu, atsižvelgiant į energijos vidaus rinkos teisinį pagrindą, kurį jie, be jokios abejonės, papildo. Tai yra panašios priemonės, kuri 2005 m. priimta elektros energijos srityje (Direktyva 2005/89/EB), teisinis pagrindas.

Nė viena valstybė narė, veikdama savarankiškai, negali užtikrinti dujų tiekimo saugumui reikalingos reguliavimo sistemos ir investicijų į vidaus rinką. Šio tikslo galima pasiekti tik ES veiksmais. Nė viena valstybė narė, veikdama savarankiškai, negali užtikrinti, kad visos valstybės narės priimtų veiksmingas nuostatas, skirtas ekstremaliems dujų tiekimo

⁴ 2008 m. lapkričio mėn. Direktyvos 2004/67 įgyvendinimo ataskaita.

sutrikimams likviduoti. Be to, pavieniais nekoordinuojamais valstybių narių veiksmais gali būti sudarytos kliūtys toliau kurti vidaus rinką, atsirasti diskriminacija ir netgi kilti pavojus dujų tiekimo kitoms valstybėms narėms saugumui.

3. ES INICIATYVOS TIKSLAI. KOKIE YRA PAGRINDINIAI POLITIKOS TIKSLAI?

Bendrasis politikos tikslas – Europoje užtikrinti **tinkamą pasirengimo** dujų tiekimo sutrikimams **lygį**. Reikia skubiai pašalinti per 2009 m. dujų krizę išryškėjusius trūkumus, kol krizė nepasikartojo.

Ši iniciatyva papildo 3-ąjį vidaus rinkos paketą, kuriuo didinamas rinkos skaidrumas, sudaromos palankesnės sąlygos tarpvalstybinei prekybai ir investicijoms, užtikrinamas didesnis ES šalių solidarumas.

Atsižvelgiant į du nustatytus klausimus, konkretūs (veiklos) tikslai yra:

- i) užtikrinti pakankamą dujų vidaus rinkos lankstumą, kad ji būtų pajėgi kompensuoti dujų tiekimo trūkumą daugeliu tiekimo sutrikimo atvejų ir šiuo tikslu sukurti reikiamų paskatų investuoti į infrastruktūrą ir dujas, taip pat užtikrinti tinkamą rinkos veikimą;
- ii) užtikrinti veiksmingą bendradarbiavimą reaguojant į ekstremalaus pobūdžio dujų tiekimo sutrikimus Europoje ir taikyti kartu su valstybės narės ir ES lygmens suinteresuotosiomis šalimis iš anksto parengtus ekstremaliųjų situacijų valdymo planus, pritaikytus tokio masto sutrikimui, koks įvyko 2009m. sausio mėn.

4. POLITIKOS ALTERNATYVOS. KOKIOS ALTERNATYVOS BUVO APSVARSTYTOS IR KOKIOS – IŠSAMIAI ĮVERTINTOS?

Buvo nustatytos penkios alternatyvos:

1. Nesiimti naujų ES lygmens veiksmų.
2. Geriau užtikrinti 2004 metų direktyvos įgyvendinimą.
3. Savanoriškai taikomos sektoriaus atstovų priemonės.
4. Nauja direktyva.
5. Naujas reglamentas.

Pasirinkus pirminį scenarijų, t. y. nesiimti naujų ES lygmens veiksmų, artimiausiais metais pavyktų iš dalies pasiekti nustatytus tikslus. Jų būtų siekiama šiomis priemonėmis: 3-asis energijos vidaus rinkos paketas, Europos ekonomikos atgaivinimo planas, peržiūrėtas Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 736/96 dėl Komisijos informavimo apie Bendrijai svarbius investicinius projektus naftos, gamtinių dujų ir elektros energijos sektoriuose, TEN-E programa, dabar galiojanti 2004 metų direktyva dėl dujų tiekimo saugumo ir bendradarbiavimas ekstremaliųjų situacijų valdymo planavimo srityje, pradėtas po sausio mėn. įvykusios dujų krizės. Kadangi 3-asis paketas galutinai bus pradėtas taikyti tik 2011 m. ir kadangi dujų tiekimo krizė gali pasikartoti bet kuriuo metu, bendradarbiavimas tinklo plėtros planavimo srityje jau pradėtas. Tačiau akivaizdu, kad būtinos aiškios ES lygmens rekomendacijos ir ES parama, pavyzdžiui, susitarimas dėl

infrastruktūrai taikomo tiekimo saugumo standarto galėtų padėti reguliavimo institucijoms ir perdavimo sistemos operatoriams valstybės narės, regioniniu ir ES lygmenimis rasti atsakymą į sudėtingą klausimą, kokios papildomos investicijos būtų naudingiausios ir kas turėtų jas finansuoti. 2004 metų direktyvoje nustatyti tiekimo saugumo standartai nėra pakankamai tikslūs.

2-oji alternatyva: iš Komisijos parengtos 2004 metų direktyvos įgyvendinimo ataskaitos matyti, kad pasiekta labai skirtingų rezultatų ir kad direktyva buvo įgyvendinama nevienodai. Kadangi standartai nėra tikslūs, o įpareigojimai – neaiškūs, užtikrinti griežtą įgyvendinimo kontrolę neįmanoma, todėl 2-oji alternatyva „Geriau užtikrinti 2004 metų direktyvos įgyvendinimą“ toliau svarstoma nebuvo.

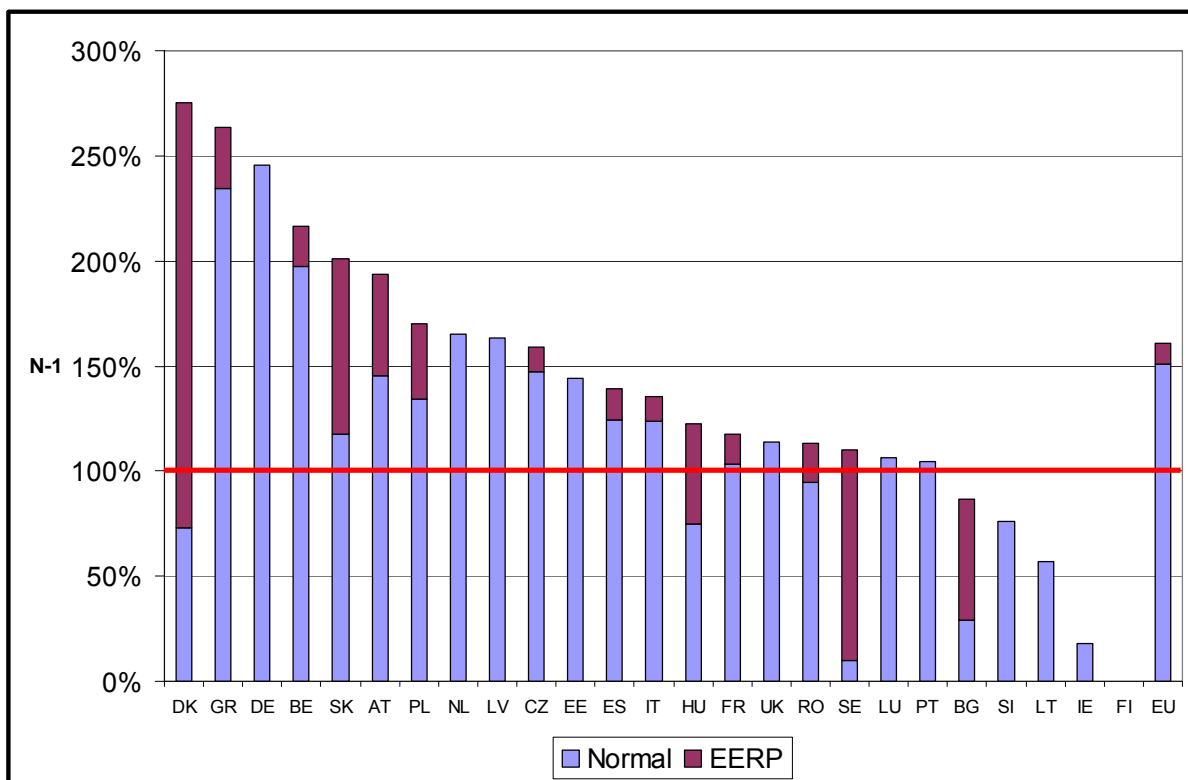
Galima būtų įsivaizduoti, kad kai kurios suinteresuotosios šalys savanoriškai dalyvautų tam tikroje su tiekimo saugumu susijusioje veikloje, kuri nepakankamai apibrėžta direktyvoje. Beje, kelios iniciatyvos jau įgyvendinamos. Savanoriškos priemonės turi trūkumą – rinkos jėgų naudojimas dujų tiekimo saugumui užtikrinti yra ribotas. Rinkai negali būti palikta spręsti dėl ekstremaliųjų situacijų valdymo priemonių. Dar vienas trūkumas – negalima garantuoti visų dalyvių dalyvavimo. Daugeliui tiekimo saugumo priemonių įgyvendinti reikia bendrų pastangų. Jeigu sektoriaus atstovai rengtų standartus, vis tiek reikėtų priimti privalomą priemonę. Todėl 3-oji alternatyva toliau svarstoma nebuvo.

Dviejose kitose politikos alternatyvose (4-ojoje ir 5-ojoje) bus naujų elementų: aiškūs tiekimo saugumo standartai ir tikrumas, kad jų bus laikomasi; aiškus valstybės narės ir ES lygmens ekstremaliųjų situacijų valdymo planų apibūdinimas. Šios dvi politikos alternatyvos ir alternatyva „Nesiimti naujų ES lygmens veiksmų“ išsamiai išanalizuotos 5 ir 6 skirsniuose.

5. POVEIKIO VERTINIMAS. KOKS YRA KIEKVIENOS ALTERNATYVOS POVEIKIS EKONOMIKAI, APLINKAI IR VISUOMENEI, VISŲ PIRMA KOKIA YRA ALTERNATYVOS NAUDA IR SUSIJUSIOS IŠLAIDOS (ĮSKAITANT PROGNOZUOJAMĄ ADMINISTRACINĘ NAŠTĄ IR KITAS VIEŠOSIOS VALDŽIOS INSTITUCIJOMS TENKANČIAS ATITIKTIES UŽTIKRINIMO IR ĮGYVENDINIMO IŠLAIDAS)?

Abiejų pasirinktų politikos alternatyvų ekonominis poveikis bus daugiausia susijęs su investicijų išlaidomis, taip pat su n-1 standarto ir paskesnių prevencinių veiksmų planų įgyvendinimo nauda. Remiantis pirminiais n-1 rodiklio skaičiavimais galima įvertinti infrastruktūros ir tiekimo patobulinimus, kurių gali reikėti imtis visoje Europoje siekiant sumažinti nekontroliuojamo dujų tiekimo sutrikimo pavojų. Pagal Europos ekonomikos atgaivinimo planą finansuoti projektai, išskyrus dujų transportavimo priešinga kryptimi projektus (dėl duomenų trūkumo), įtraukti į toliau pateikiamą diagramą:

PIRMINIAI VALSTYBIŲ NARIŲ N-1 RODIKLIO SKAIČIAVIMAI

Pagrindinė infrastruktūra (rodiklio n-1 I skaitmuo) – daugelyje valstybių narių tai pagrindinis importo vamzdynas. Jungtinėje Karalystėje, Nyderlanduose ir Danijoje tai yra pagrindinis gamybos įrenginys. Ispanijoje ir Portugalijoje – tai pagrindinis suskystintų gamtinių dujų (SGN) terminalas. Daugeliui importuojančių šalių svarbus dujų laikymas, tačiau paprastai pagrindinis importo vamzdynas turi didesnę pajėgumą nei pagrindinis laikymo įrenginys.

Remiantis šiais pirminiais skaičiavimais, devynios valstybės narės neatitinka siūlomo n-1 standarto. Šių valstybių narių padėtis labai nevienoda, ir jos gali taikyti įvairias tiekimo saugumo užtikrinimo priemones. Galima susidaryti išsamią nuomonę apie reikalingus infrastruktūros patobulinimus. Daugelis (gal net dauguma) būtinų su infrastruktūra susijusių projektų įtraukti į finansuotųjų projektų sąrašą, pateikiamą Europos ekonomikos atgaivinimo plane. Iš viso per dvejus metus pagal Europos ekonomikos atgaivinimo planą dujų infrastruktūros projektams planuojama skirti 1 440 mln. EUR ir finansuoti ne daugiau kaip 50 % reikalavimus atitinkančių projektų išlaidų. Todėl siekiant užtikrinti, kad n-1 standartas būtų taikomas visoje Europoje, galėtų prireikti kelių milijardų eurų investicijų. Tačiau, jei projektai jau pradėti įgyvendinti pagal Europos ekonomikos atgaivinimo planą, papildomos investicijų į n-1 standarto taikymą Europoje išlaidos būtų mažesnės.

Atsirastų teigiama sąveika su vidaus rinka, nes bus stiprinamos paskatos investuoti, nustatyti vienodi dujų tiekimo saugumo įpareigojimai, aiškiai nustatytos ekstremaliosios situacijos, kuriose būtų galima naudoti ne rinka grindžiamas priemones. Patobulinus infrastruktūrą, pavyzdžiui, užtikrinus lankstesnes jungtis, turėtų pagerėti prekybos galimybės, likvidumas ir kainodara vidaus rinkoje, taip pat tiekimo saugumas.

Įmonėms ir viešosios valdžios institucijoms teksiančios abiejų pasirinktų politikos alternatyvų įgyvendinimo administracinės išlaidos bus nedidelės, palyginti su investicijomis ir kitomis išlaidomis.

Dėl poveikio užimtumui: platus dujų naudojimas pramonės sektoriuje leidžia daryti išvadą, kad neužtikrinus dujų tiekimo saugumo galėtų padidėti nedarbas. Apie 25 % ES

suvartojamų dujų tenka pramonei (trašų, kitų cheminių medžiagų gamybos sektorius ir pan.).

Dėl poveikio aplinkai: neužtikrinus pakankamo dujų tiekimo saugumo, atsiras paskatų naudoti pakaitinį kurą. Elektros energijos gamybos sektoriuje tai reikštų didesnes investicijas į anglių deginimu pagrįstą elektros energijos gamybą ir tolesnę didelio anglies dioksido kiekio technologijų taikymą, kol atsinaujinantys energijos išteklių taps konkurencingi, bus reikiamai išplėtoti elektros energijos paskirstymo tinklai ir į rinką pateks anglies dioksido surinkimo ir kompleksodaros technologijos.

6. ALTERNATYVŲ Palyginimas. KOKIA YRA TINKAMIAUSIA ALTERNATYVA IR KOKIAIS KRITERIJAIŠ IR (ARBA) ARGUMENTAIS REMIANTIS JI PASIRINKTA?

Pirminės alternatyvos ir dviejų pasirinktų politikos alternatyvų poveikis galėtų būti palygintas taip:

Politikos alternatyva	Tikslų siekimo veiksmingumas	Efektyvumas	Suderinamumas
Nesiimti naujų ES lygmens veiksmų	Gali duoti tam tikrų rezultatų, jei bus taikomas 3-asis energijos vidaus rinkos paketas, Europos ekonomikos atgaivinimo planas, TEM-E ir jei bus suvokiama būtinybė veiksmingai bendradarbiauti krizinėse situacijose. Tačiau yra su laiku susijusi problema, nes 3-asis paketas bus pradėtas galutinai taikyti tik 2011 m. Be to, kadangi infrastruktūrai nebus nustatytas aiškus tiekimo saugumo standartas, pasunkės perdavimo sistemos operatorių ir reguliavimo institucijų atliekamas su tinklo plėtra susijęs darbas.	Kad būtų įgyvendintas 3-asis paketas, greičiausiai prireiks pagalbos: reikės įvertinti galimus ES lygmens dujų tiekimo sutrikimus ir parengti praktines rekomendacijas reguliavimo institucijoms; dabar galiojantys 2004 metų direktyvoje nustatyti tiekimo saugumo standartai nepakankamai tiksūs.	Netaikytina.
Direktyvos peržiūra	Taip	Investicijų išlaidos būtų labai tikslingos ir nedidelės; rinkos dalyvių priemonės taip pat būtų labai	Būtų padarytas teigiamas poveikis energijos vidaus rinkos kūrimui ir veikimui; teigiamas poveikis aplinkai, visų pirma sumažėtų atvejų,

		tikslingos ir būtų sudarytos vienodos sąlygos; sumažėtų veiksnių, dėl kurių rinkos dalyviai nenoriai investuoja į tiekimo saugumą, taigi sumažėtų visuomenei ir valdžios institucijoms tenkanti našta; valdžios institucijoms tektų su ekstremaliųjų situacijų valdymu susijusi administracinė našta.	kai neplanuotai pereinama prie pakaitinio kuro, kurį deginant išsiskiria daug teršalų; teigiamas poveikis konkurencingumui ir užimtumui sektoriuose, kuriuose naudojamos dujos, teigiamas poveikis namų ūkiams.
Naujas reglamentai	Taip	Palyginti su direktyvos peržiūra, šios alternatyvos privalumas – spartesnis įgyvendinimas; didelis dujų tiekimo sutrikimas gali įvykti bet kada; būtų padarytas didesnis tiesioginis poveikis rinkos dalyvių priemonėms ir investicijoms; veiksmingiau padėtų aiškiai susitarti dėl bendradarbiavimo ekstremaliosiose situacijose ir būtų aiškiai nustatytas bendradarbiavimo įpareigojimas; panaši su ekstremaliųjų situacijų valdymu susijusi valdžios institucijų administracinė našta.	Valdžios institucijos ir rinkos dalyviai tiesiogiai dalyvautų ES dujų tiekimo saugumo užtikrinimo veikloje, o sistemos būtų įdiegtos anksčiau. Išlaidos labai nesiskirtų nuo direktyvos peržiūros išlaidų.

Abi pasirinktos politikos alternatyvos turėtų panašų poveikį ekonomikai, visuomenei ir aplinkai, palyginti su alternatyva „Nesiimti naujų ES lygmens veiksmų“. Pagrindinis jų skirtumas susijęs su įgyvendinimo sparta ir veiksmingumu. Akivaizdu, kad reglamentas būtų veiksmingesnis (būtų nustatyta aiški rinkos dalyvių atsakomybė), teisingesnis (būtų

nustatyti vienodi tiekimo saugumo užtikrinimo įpareigojimai) ir galėtų būti pradėtas įgyvendinti greičiau.

7. STEBĖSENA IR VERTINIMAS: KOKIA YRA FAKTINIŲ IŠLAIDŲ, PELNO IR PASIEKTO PAGEIDAUJAMO POVEIKIO NUSTATYMO TVARKA?

Energijos vidaus rinkai taikoma ataskaitų teikimo ir stebėsenos sistema. Be to, Dujų tiekimo koordinavimo grupės vaidmuo galėtų būti išplėstas: jis galėtų apimti reguliarią stebėseną ir vertinimą, grindžiamą rizikos vertinimą, kuriuos ketinama pavesti valstybėms narėms, apžvalgomis. Tiekimo saugumo rizikos vertinimai turėtų būti grindžiami ES lygmens analizėmis.